

Meest voorkomende opmerkingen FOD Economie bij de beoordeling van de contracten consumentenkrediet

Enkele aandachtspunten	2
Meest voorkomende standaardopmerkingen	3
Onrechtmatige bedingen	3
De duidelijkheid en beknoptheid van het kredietcontract	5
De aanduiding van het soort krediet	5
Gegevens van de kredietgever of de kredietbemiddelaar	6
De duur van de kredietovereenkomst.....	6
Het kredietbedrag	6
Voorwaarden voor de kredietopneming.....	7
Ongeoorloofde debetstand en overschrijding	8
De debetrentevoet.....	8
De voorwaarden die de toepassing van de debetrentevoet regelen	9
De wijziging van de debetrentevoet.....	9
De veronderstellingen ter berekening van het JKP.....	10
Het totale door de consument te betalen bedrag bij kredietopeningen	11
Het goed of de dienst en de contante prijs daarvan.....	12
Minimale bedragen en hun aantal bij kredietopeningen	12
De aflossingstabel.....	13
Kosten van kredietopnemingsmechanismen	14
De nalatigheidsinterestvoet.....	14
Een waarschuwing betreffende de gevolgen van wanbetaling	14
De gevraagde zekerheden en verzekeringen	14
Domiciliëringsopdracht	15
De rente per dag bij herroeping	15
Het recht op vervroegde terugbetaling.....	16
De klachten- en de buitengerechtelijke beroepsprocedures.....	16
Overige bedingen en contractvoorwaarden.....	17
<i>De verwerking van persoonsgegevens</i>	17
<i>De opeisbaarheid of het verval van de termijnbepaling.....</i>	17
<i>Ongeoorloofde debetstand en overschrijding</i>	18

Opmerking: eerder goedgekeurde bepalingen in het contract kunnen mogelijk niet meer goedgekeurd worden omwille van wetswijzigingen of gewijzigde standpunten. Standpunten kunnen wijzigen ingevolge rechtsleer, rechtspraak of nieuwe inzichten uit bv. toepassingen of vragen uit de praktijk. Maw, dit document is evolutief en zal verder aangevuld en bijgestuurd worden. In geval van twijfel: raadpleeg de bevoegde ambtenaren van de FOD.

Enkele aandachtspunten

De kredietcontracten worden niet enkel beoordeeld in het raam van boek VII van het Wetboek van economisch recht (WER) maar ook in het raam van boek VI, met name wat de **onrechtmatige bedingen** betreft (artikel VII. 160, § 5 WER).

Om de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) te kunnen nagaan (artikel VII. 160, § 5 WER) moeten alle mogelijke cijfers en data (vb. datum van ondertekening) in het modelcontract **ingevuld** worden en moet de bijgevoegde **aflossingstabel** gebaseerd zijn op die gegevens. Voor de kredietovereenkomsten waarvoor er geen aflossingstabel moet toegevoegd worden is het aangewezen om de FOD Economie alle bedragen en betalingstermijnen mee te delen waarop het JKP uit het voorgedragde modelcontract berekend werd.

Als er bepalingen uit meerdere documenten van toepassing zijn op het kredietcontract, dan maken die documenten deel uit van het kredietcontract en moeten ze ook ter goedkeuring voorgelegd worden aan de FOD Economie.

Opmerking: In het raam van de erkenning kijkt de FOD Economie **de SECCI**¹ niet na, maar de **opmerkingen voor het contract** gelden desgevallend ook voor de SECCI. De aandacht wordt gevestigd op een vermelding in de SECCI voor kredietopeningen met verschillende mogelijkheden van kredietopneming tegen verschillende kosten of debetrentevoeten, waarbij de kredietgever voor de berekening van het JKP gebruikmaakt van de veronderstelling van het meest gebruikte kredietopnemingsmechanisme. Als andere kredietopnemingsmechanismen voor dat soort kredietovereenkomst hogere jaarlijkse kostenpercentages tot gevolg kunnen hebben, moet de kredietgever dat in de SECCI vermelden (artikel VII. 70, § 1, 2e lid WER).

¹ SECCI: het formulier met Europese Standaardinformatie inzake consumentenkrediet, dat alle kenmerken en financiële gegevens van de aangeboden kredietovereenkomst moet bevatten. Zie ook:

http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/specifieke_domeinen/Financiële_diensten/consumentenkrediet/Reclame_consumentenkrediet/Europese_standaardinformatie/.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Meest voorkomende standaardopmerkingen

Onrechtmatige bedingen

1. Bepalingen waarbij de kredietnemer of de borg **verklaren of bevestigen** dat de kredietgever bepaalde wettelijke verplichtingen naleefde (dat hij bv. vooraf de SECCI overhandigde) kunnen onrechtmatig bevonden worden in de zin van artikel VI.83, 21° WER.

De FOD verwijst in dat verband naar het arrest van het Europees Hof van 18 december 2014 in zaak C-449/13².

De FOD vraagt om dergelijke bepalingen te herformuleren of eventueel de mogelijkheid te laten aan de consument om ze aan te kruisen.

2. Bepalen dat alle partijen door ondertekening alle bedingen van de overeenkomst **aanvaarden** kan als een onrechtmatig beding beschouwd worden in de zin van artikel VI. 83, 22° WER.

De consument kan daar verkeerdelijk uit begrijpen dat hij geen enkel verhaal heeft tegen de bedingen uit de overeenkomst die hij ondertekend heeft, ook niet als die niet wettelijk zouden zijn of voor interpretatie vatbaar. In principe aanvaarden de partijen door ondertekening de bepalingen, wat een uitdrukkelijke bepaling overigens overbodig maakt, zij het onder voorbehoud van de bepalingen die ze rechtmatig kunnen betwisten. Minstens zou dan ook dergelijke nuance gemaakt moeten worden in het contract.

3. Bepalen dat **een (ingescande) kopie van de kredietovereenkomst dezelfde bewijswaarde** heeft als een origineel getekende kredietovereenkomst doet afbreuk aan de bepalingen van artikel VII.78 WER dat van het consumentenkrediet een plechtig schriftelijk contract maakt.

Op vandaag heeft een kopie van een kredietovereenkomst (fotokopie, scan, fax) niet dezelfde bewijskracht als de gehandtekening originele kredietovereenkomst. De handtekening en het behoud van de integriteit van een origineel kunnen gemakkelijk nagegaan worden, wat niet het geval is bij een kopie, en riskeert in geval van betwisting problemen op te leveren. Overigens eist artikel VII.78 dat " *Elke overeenkomstsluitende partij die een onderscheiden belang heeft evenals de kredietbemiddelaar krijgt een exemplaar van de kredietovereenkomst.*". Met "exemplaar" mag geredelijk worden aangenomen dat wetgever doelde op een gehandtekening origineel (hetzij een papieren drager met de hand ondertekend, hetzij een reduplicatie van een elektronisch bestand dat elektronisch wordt ondertekend en die derhalve toelaat de handtekening na te gaan in geval van betwisting). Een kopie beantwoordt niet aan deze wettelijke vereiste.. Die bewijsregeling kan dan verder ook als een onrechtmatig beding beschouwd worden in de zin van artikel VI.83, 21° WER en de algemene norm inzake onrechtmatige bedingen (artikel I.8.22° WER). Er wordt dan ook gevraagd om dergelijke bepaling te verwijderen.

In dat verband kan er ook verwezen worden naar Steennot die stelt dat een kopie van de handtekening bekomen door gebruik van carbonpapier niet voldoet aan de eisen van de wet³. Rechtspraak die daar eventueel van afwijkt, moet getoetst worden aan de vereiste van een door de consument eigenhandig geschreven vermelding zoals bedoeld in artikel VII. 78, § 1,

² <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=nl&jur=C,T,F&num=C-449/13&td=ALL>

³ R. Steennot, De totstandkoming en de inhoud van de overeenkomst onder de nieuwe Wet consumentenkrediet, D.C.C.R., 2004, n° 63, 3.

WER. Rechtspraak in het raam van de loonbeschermingswet lijkt daar bv. niet aan te beantwoorden.

4. Een contractuele bepaling dat de brieven die de kredietgever **aangetekend** moet versturen (zie bv. artikel VII. 105 WER), worden vervangen door een e-mail, al dan niet met ontvangstbevestiging.

De consument heeft in die gevallen recht op een aangetekende brief, ook als die niet op straffe van nietigheid is voorgeschreven. Dat recht kan niet ingeperkt worden (artikel VII. 2, § 4 WER). In dat verband kan er op gewezen worden dat niet elke consument vertrouwd is met het e-mailverkeer, zelfs als hij beschikt over een e-mailadres. De kans bestaat dat hij de e-mail over het hoofd ziet, eventueel omdat de mail als "spam" beschouwd wordt, met mogelijk ernstige financiële gevolgen. De e-mail kan ook geopend worden door iemand anders (wat ook geldt voor de opmerking hierna).

Er kan ook **niet** bepaald worden dat **een e-mail met ontvangstbevestiging dezelfde bewijskracht** heeft als een aangetekende brief. Een aangetekende brief kan niet gelijk gesteld worden aan een eenvoudige "e-mail die een ontvangstbevestiging oplevert" in zover die laatste niet alle garanties biedt die een aangetekende bezorging biedt zoals voorzien in de Europese regelgeving⁴.

De kredietgever die zowel niet-aangetekende brieven als e-mails verstuurt moet in het contract aangeven in welke specifieke gevallen hij een brief dan wel een e-mail stuurt, de consument kan daarover niet in het ongewisse gelaten worden. Alle contractuele bepalingen moeten duidelijk zijn.

Verder moet de kredietnemer, ook op basis van de Privacywetgeving, weten wat de gevolgen zijn als hij zijn e-mailadres geeft, zodat hij ook kan beslissen om het niet te geven, of niet voor die doeleinden. Hij kan daarover in de algemene voorwaarden niet voor voldongen feiten geplaatst worden.

In het raam van wanbetalingen bv. kan de aangetekende brief van ingebrekestelling dus niet vervangen worden door een e-mail, maar mits akkoord van de consument kunnen eventueel wel herinneringse-mails verstuurd worden voorafgaand aan de ingebrekestelling. Voor die e-mails kunnen wel geen kosten voor "herinneringsbrieven" en portkosten (artikel VII. 106, § 2 WER) aangerekend worden.

5. **Strafbedingen moeten wederkerig zijn.**

Een beding dat het bedrag vastlegt van de vergoeding verschuldigd door de consument die zijn verplichtingen niet nakomt, zonder in een gelijkwaardige vergoeding te voorzien ten laste van de onderneming die in gebreke blijft, is in elk geval **onrechtmatig** (art. VI.83, 17° WER).

Wanneer bijvoorbeeld de kredietgever zich in het raam van een lening op afbetaling de mogelijkheid voorbehoudt de terbeschikkingstelling van het kapitaal contractueel te spreiden naargelang de opeenvolgende leveringen of van bijvoorbeeld de voortgang van de werken, moet er een wederzijdse schadevergoeding worden opgenomen ten gunste van de consument in geval van laattijdige betaling van het kapitaal.

⁴ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

De duidelijkheid en beknoptheid van het kredietcontract

(artikel VII. 78, §§ 2, 3 en 4 WER)

Er kan niet bepaald worden dat bepalingen van toepassing zijn onder “voorbehoud van” andere bepalingen, noch dat bepalingen voorrang hebben op andere bepalingen als die tegenstrijdig zouden zijn. Als de consument moet zoeken welke bepalingen wanneer van toepassing zijn, is het kredietcontract niet duidelijk en beknopt.

Er is overigens ook niet voldaan aan de vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid bedoeld in artikel VI. 37 WER als de gemiddelde consument de **draagwijdte** van het beding niet **begrijpt**, zelfs als het beding taalkundig en grammaticaal begrijpelijk is. In dat verband kan er verwezen worden naar het arrest van het Europees Hof van 26 februari 2015 in de zaak Matei C-143/13 en dat van 30 april 2014 in de zaak Arpad Kasler C-26/13.

Als er bepalingen uit **meerdere documenten** van toepassing zijn, maken die documenten deel uit van het kredietcontract en moeten ze samen overhandigd en ondertekend worden, wat uit het kredietcontract moet blijken. Het volstaat dan bv. ook niet om enkel de bijzondere voorwaarden en niet de algemene voorwaarden van het kredietcontract te laten ondertekenen. Deze stellingname wordt bevestigd in een arrest van het Europees Hof van Justitie van 9 november 2016 in de zaak Home Credit Slovakia C-42/15⁵.

Het kredietcontract moet **duidelijk** aangeven welke bepalingen uit die meerdere documenten van toepassing zijn en welke niet. Het volstaat niet om in de bijzondere of algemene voorwaarden te verwijzen naar de betreffende documenten, er moet minstens verwezen worden naar de betreffende bepalingen. Beter nog kan de kredietgever alle toepasselijke bepalingen in één document opnemen.

Een loutere **verwijzing naar wetsartikelen**, zonder verdere duiding, is niet voldoende duidelijk.

Dragen verder nog bij tot de duidelijkheid: voldoende grote lettertekens, onderverdeling in rubrieken met titels die de lading dekken, het samen zetten van elementen die samen horen, woorden die de “gemiddelde” consument begrijpt, ...

Verklaringen van **de kredietbemiddelaar** aan de kredietgever horen niet thuis in een kredietcontract ondertekend door de consument.

De aanduiding van het soort krediet

(artikel VII. 78, § 2, 1° WER)

Het opschrift van de overeenkomst moet steeds de wettelijke benaming zijn van het krediet. Als het bv. gaat om een “geoorloofde debetstand op een rekening” (artikel I. 9, 51° WER), moet minstens die term gebruikt worden.

Om over een kredietopening te gaan moet de consument kunnen kiezen wanneer hij welk bedrag opneemt en moet hij het in principe ook opnieuw kunnen opnemen als hij het terugbetaald heeft. Aan de heropneming kunnen echter voorwaarden verbonden zijn, bv. in het raam van een roll-over.

⁵ <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62015CJ0042&lang1=nl&type=TXT&ancre=>

Gegevens van de kredietgever of de kredietbemiddelaar

(artikel VII. 78, § 2, 3° en 4° WER)

Elke vermelding die verwijst naar een vergunning is verboden (artikel VII.65, § 2, 1° WER⁶), tenzij een bijzondere regelgeving hiervan zou afwijken. De wetgever wilde vermijden dat de verwijzing naar een vergunning zou kunnen worden geïnterpreteerd als een overheidswaARBORG voor de aangeboden kredietverrichtingen, en wilde *de kredietgever niet toelaten naleving van de wet te laten inroepen als bewijs van integriteit*.

De gegevens van het toezichthoudende bestuur zijn:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Economische Inspectie
NG III
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel.

De duur van de kredietovereenkomst

(artikel VII. 78, § 2, 5° WER)

Behoudens in sommige gevallen van verkoop op afbetaling, loopt de duur van de kredietovereenkomst vanaf de ondertekening van het kredietcontract en moet bepaald worden in termen van x dagen, maanden, jaren, of een combinatie daarvan. Het volstaat niet om een eindvervaldag te bepalen. Het volstaat ook niet om het aantal en de periodiciteit van de termijnbedragen mee te delen, dat is een andere verplichte vermelding (artikel VII. 78, § 3, 3° WER). In sommige gevallen van verkoop of afbetaling kan de voorgaande regeling niet altijd toegepast worden. Denken we bijvoorbeeld aan autofinanciering waar de exacte leveringsdatum niet is gekend.

Het kredietbedrag

(artikel VII. 78, § 2, 6° WER)

Het kredietbedrag is bepaald en niet bepaalbaar, er kan dus geen sprake zijn van een "maximaal" bedrag.

Het kredietbedrag is per definitie volledig opneembaar. De kredietgever kan niet eenzijdig een kredietopname weigeren omdat hij daarmee het kredietbedrag verlaagt en dus wijzigt, wat in strijd is met artikel VII. 86, § 2 WER. Hij kan het krediet hooguit opschorten overeenkomstig de bepalingen van artikel VII. 98, § 2 WER. De eventuele redenen waarom het kredietbedrag niet (volledig) kan opgenomen worden, kaderen in de voorwaarden van de kredietopname en moeten daarom duidelijk in het kredietcontract bepaald zijn als ze vooraf gekend zijn.

⁶ In dit artikel wordt verwezen naar de reclame maar de definitie hiervan, zoals opgenomen in artikel I.8, 13° WER is zeer breed: "iedere mededeling die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel heeft de verkoop van producten te bevorderen, ongeacht de plaats of de aangewende communicatiemiddelen". Voor verdere commentaar wordt verwezen naar de commentaar bij de definitie van reclame zoals opgenomen in het geannoteerd wetboek consumentenkrediet

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Voorwaarden voor de kredietopneming

(artikel VII. 78, § 2, 6° WER)

Het contract moet bepalen **hoe en wanneer** het krediet kan worden opgenomen, **rekening houdend met de bepalingen van de artikelen VII. 90 en 91 WER** (en bij een verkoop op afstand, ook **het artikel VII 93 WER**), bv.:

- door overschrijving van het kredietbedrag op de zichtrekening van de consument onmiddellijk na ondertekening van het kredietcontract;
- door overschrijving van het kredietbedrag op de rekening van de verkoper onmiddellijk na overhandiging van het leveringsbewijs;
- door het opnemen van geld van een kredietrekening (of eventueel een zichtrekening) bij de kredietgever, bv. met een betaalkaart als kredietopnemingsmiddel, vanaf het moment van ondertekening van het kredietcontract.

Als het krediet gestort wordt **op een zichtrekening**, moet duidelijk zijn dat het gaat om een zichtrekening **bij een bank naar keuze** (artikel VII. 87, § 1 WER). Uiteraard geldt dit niet voor de geoorloofde debetstand, waarop ook geen krediet (geld) “gestort” wordt (het gaat dan om een debetstand of “kredietlijn”). Uiteindelijk wordt enkel het verbod beoogd zoals voorzien in artikel VII.87. § 1 WER .(Het is de kredietgever en de kredietbemiddelaar verboden om de consument te verplichten in het raam van het sluiten van een kredietovereenkomst een andere overeenkomst te ondertekenen bij de kredietgever, de kredietbemiddelaar of een door hen aangewezen derde)

Omdat er **meerdere soorten “rekeningen”** bestaan, moet altijd verduidelijkt worden om welk soort rekening het gaat, bv. een zichtrekening of een kredietrekening.

De kosten van het krediet, waaronder die van nevendiensten, kunnen niet van het kredietbedrag afgehouden worden tenzij de consument daar **uitdrukkelijk** voor gekozen heeft (overeenkomstig artikel VII. 75 WER moet het krediet aangepast zijn aan het doel dat de consument vooropstelt).. Om die keuze te kunnen maken moet voor elke keuze duidelijk zijn wat de **gevolgen** zijn voor het beschikbare saldo en de aanrekening van interesten en kosten. De consument kan zijn keuze aangeven door **het aankruisen van opties** in de kredietaanvraag of in het kredietcontract. Als de kosten van het kredietbedrag afgehouden worden moet die bewuste keuze uit de kredietaanvraag of het kredietcontract blijken.

Dat geldt ook voor de kosten van diensten en producten die **geen** kosten van het krediet zijn, dus ook bv. de debetkaartkosten, beheerskosten rekening, kosten van niet-uitgevoerde domiciliëring ... bij een geoorloofde debetstand. Daarop kunnen geen debetinteresten aangerekend worden als de consument niet uitdrukkelijk voor een financiering van die kosten gekozen heeft. Bij niet-financiering kunnen er enkel kosten van wanbetaling aangerekend worden die in de onderliggende overeenkomst – die niet de kredietovereenkomst is - overeengekomen werden. Een en ander komt hier op neer dat de kredietgever niet eenzijdig kan beslissen om wat ook de aard van de kost is deze mee te financieren door deze bedragen af houden van het kredietbedrag. Daar moet contractuele duidelijkheid over bestaan. Als men voor het functioneren van een zichtrekening kosten aanrekent op de “geoorloofde debetstand” dan moet de consument zich hiermee akkoord verklaren.

Opmerking: De kapitalisatie van **interesten** is enkel toegestaan overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 1154 van het Burgerlijke Wetboek en I. 9, 60° WER.

Ongeoorloofde debetstand en overschrijding

De kredietgever kan niet, enerzijds, **elke** debetstand die het kredietbedrag te boven gaat verbieden (artikel VII. 100 WER) en, anderzijds, **actief toestaan** dat een debetstand het kredietbedrag te boven gaat. Als de kredietgever technisch in staat is om de opdracht tot kredietopname (bv. via betaling met de betaalkaart of via een overschrijving) te weigeren als die het kredietbedrag zou overschrijden, moet hij dat ook doen. Indien hij dat niet doet, gaat het niet om een ongeoorloofde debetstand maar om een toegestane overschrijding van het kredietbedrag die de facto het kredietbedrag wijzigt, in strijd met artikel VII, 86, § 2 WER, tenzij het gaat om een overschrijding in de zin van artikel I. 9, 52° WER.

In dat verband moet de kredietgever er ook op toezien dat er **geen tegenspraak** bestaat tussen de gebruiksvoorwaarden van het betaalinstrument dat hij aanbiedt, en het al dan niet bestaan van een contractueel verbod om het kredietbedrag te overschrijden. Uiteindelijk is de kredietgever in de meeste gevallen technisch in staat om het even welke betaling/ kredietopneming te blokkeren.

In dit verband kan bovendien verwezen worden naar de Memorie van Toelichting betreffende artikel 60bis van de voormalige wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, later onveranderd overgenomen in artikel VII.100 van het Wetboek van economisch recht (doc. 52 2468/001, blz. 21⁷ evenals blz. 52⁸).

De debetrentevoet

(artikel VII. 78, § 2, 7° WER)

De debetrente moet onderscheiden worden van de kosten van het krediet bedoeld in artikel VII.9, 41° WER.. De meegedeelde rentevoet **kan in principe enkel het opgenomen kapitaal**

⁷ "In de richtlijn wordt het bijzondere geval van overschrijding enkel gerelateerd met het bijzondere geval van geoorloofde debetstand op een rekening, waarbij deze geoorloofde debetstand "uitdrukkelijk" wordt overeengekomen en de overschrijding "stilzwijgend" wordt aanvaard, hetzij door onder nul te gaan op een rekening daar waar deze mogelijkheid initieel niet was overeengekomen, hetzij door het overeengekomen kredietbedrag te overschrijden en de kredietgever dit aanvaard. Op vandaag voorziet de WCK in artikel 60bis dat het de kredietgever verboden is om zulks te doen, hij dat uitdrukkelijk moet stellen in het contract van kredietopening en navenant ook terugbetaling moet vragen. De richtlijn voorziet dergelijk absoluut verbod niet. Bij de herziening van de WCK werd gekozen voor twee opties. Ofwel opteert de kredietgever voor het behoud van een absoluut verbod en is er geen sprake van stilzwijgende aanvaarding of een gedoogbeleid. In dat geval wordt de bestaande regelgeving — die buiten de toepassing van de richtlijn valt— ten dele behouden en aangepast (artikel 60bis WCK). Ofwel is er wel degelijk sprake van een stilzwijgende aanvaarding en wordt de WCK overeenkomstig aangepast (artikel 60ter). Of er werkelijk een gedoogbeleid is vormt een feitenkwestie waarbij onder meer gekeken moet worden naar het al dan niet onmiddellijk optreden van de kredietgever."

⁸ "Artikel 60bis WCK regelt een geval dat niet geregeld werd door de richtlijn, met name de niet geoorloofde debetstand op een rekening verbonden aan alle vormen van kredietopening. Wanneer een kredietgever aangeeft dat hij, zelfs stilzwijgend, geen enkele ongeoorloofde debetstand aanvaardt, en hiernaar ook handelt, dan kan de bestaande regeling bedoeld in artikel 60bis worden toegepast op om het even welke kredietopening en als dusdanig gehandhaafd worden. De wijzigingen opgenomen in artikel 41 van dit wetsontwerp hebben enkel tot doel om de bestaande bepalingen in te passen en te onderscheiden t.a.v. het begrip —stilzwijgende— overschrijding zoals geregeld door de richtlijn en gedefinieerd in dit wetsontwerp."

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

en andere kosten dan deze bedoeld in artikel I.9.41° WER vergoeden. De debetrentevoet bevat dus geen kosten als bedoeld in artikel I.9.41° WER.

De voorwaarden die de toepassing van de debetrentevoet regelen

(artikel VII. 78, § 2, 7° WER)

De berekeningswijze van debetrente moet zo meegedeeld worden dat de consument de debetrente kan narekenen als hij dat wenst. Het volstaat niet om te spreken van een “nominale” of “actuariële” berekening.

De meest voorkomende berekeningswijzen zijn:

- Het verschuldigd blijvende saldo $\times (de\ debetrentevoet + 1)^{(d/365)} - 1$, waarbij “d” gelijk is aan het aantal dagen dat het verschuldigd blijvende saldo niet wijzigt”.
- Het verschuldigd blijvende saldo $\times de\ debetrentevoet \times (d/365)$, waarbij “d” gelijk is aan het aantal dagen dat het verschuldigd blijvende saldo niet wijzigt”.

De wijziging van de debetrentevoet

(artikel VII. 78, § 2, 7° WER)

Als de kredietgever zich het recht voorbehoudt om de debetrentevoet te wijzigen, dan moet hij bepalen **hoe en wanneer**. Het volstaat niet te bepalen dat de kredietgever “de debetrentevoet kan wijzigen op gelijk welk ogenblik”. De eventuele index of referentievoet, alsook de termijnen, voorwaarden en procedures van de wijziging van de debetrentevoet, moeten in het contract staan.

De wijziging van de debetrentevoet moet zo bepaald zijn dat de gemiddelde consument op basis van **duidelijke en begrijpelijke** criteria de economische **gevolgen** voor hem kan voorzien (artikel VI.37 WER). In geen geval kan de wijziging arbitrair zijn.

De FOD Economie verwijst in dat verband naar het arrest van het Europees Hof van 26 februari 2015 in de zaak Matei C-143/13 en dat van 30 april 2014 in de zaak Arpad Kasler C-26/13.

De wijziging kan dus gebeuren op basis van een interne of externe index of referentierentevoet, maar bv. ook overeenkomstig een wijziging van de wettelijk maximale JKP's, of op basis van andere procedures, op voorwaarde dat de consument kan inschatten in welke specifieke omstandigheden hij welk soort wijziging kan verwachten.

Elke wijziging van de debetrentevoet moet **vooraf** meegedeeld worden, **behalve** als het gaat om een wijziging die afhankelijk is van een referentierentevoet waarvan het publiek kennis kan nemen en die beschikbaar is in de gebouwen van de kredietgever, en op voorwaarde dat het contract bepaalt dat die wijziging periodiek meegedeeld wordt.

Omdat de gegevens bedoeld in artikel VII. 19, § 2 WER, waaronder de interesten, minstens maandelijks meegedeeld moeten worden (indien niet, dan onverwijld), kan begrepen worden dat ook het maandelijks rekeningafschrift bedoeld in artikel VII.99 WER minstens maandelijks meegedeeld moet worden, minstens in het geval het krediet kan opgenomen worden met een betaalinstrument. Omdat de toegepaste debetrentevoet(en) op dat rekeningafschrift moet(en) staan kan begrepen worden dat ook de wijziging van de debetrentevoet minstens maandelijks overgemaakt moet worden.

Als het publiek kennis kan nemen van de referentierentevoet vraagt de FOD om aan te geven hoe en waar precies. Dat kan dan ook ter verduidelijking in het kredietcontract bepaald worden.

Daarnaast moet bepaald zijn dat de consument het recht heeft om bij een wijziging van 25 % van de debetrentevoet het kredietcontract op te zeggen (artikel VII. 86, § 5 WER).

Opmerking: Er kan niet bepaald worden dat als de overeengekomen index of referentierentevoet zou verdwijnen, die vervangen wordt door een index of referentierentevoet “die de bank bepaalt”. Om de overeengekomen index of referentierentevoet te wijzigen door een nader te bepalen andere moet er een nieuw contract getekend worden waarmee de consument de **nieuwe referentierentevoet** aanvaardt.

Opmerking: Als het gaat om een consumentenkrediet dat **geen kredietopening zonder hypotheekstelling** is, kan de debetrentevoet enkel wijzigen zoals die van het hypothecaire krediet (volgens de regels in het vroegere artikel VII. 128, §§ 1 tot 3 en § 5 WER, waarbij “vestigingsakte” gelezen moet worden als “kredietovereenkomst”, thans het artikel VII.143). In dat geval kan de debetrente dus bv. niet wijzigen op basis van de Euribor⁹. De nieuwe definitie van het hypothecair krediet verandert op dat vlak niets voor het consumentenkrediet.

De veronderstellingen ter berekening van het JKP

(artikel VII. 78, § 2, 8° WER)

De veronderstellingen ter berekening van het JKP die in het contract moeten staan zijn terug te vinden in artikel 4 van het KB van 14 september 2016¹⁰ dat het KB van 04.08.1992¹¹ vervangt.

Tussen de veronderstellingen kunnen **geen gegevens** staan die niet verondersteld worden. Het kredietbedrag is bv. geen veronderstelling, dat het onmiddellijk en volledig wordt opgenomen kan er wel een zijn. Ook de debetrentevoet is geen veronderstelling, dat die onveranderlijk is gedurende het contract kan er wel een zijn.

Elk kredietcontract moet minstens bepalen dat voor de berekening van het JKP **verondersteld wordt dat:**

- de kredietgever en de consument hun verbintenissen nakomen volgens de voorwaarden, de duur en de data in de kredietovereenkomst;
- een maand bestaat uit 30,4167 dagen.

De lening en de verkoop op afbetaling moeten de **kortst mogelijke eerste betalingstermijn** veronderstellen als die niet gekend is, bv. als er vervaldata werden ingevuld maar de datum van levering van het gefinancierde voorwerp niet vooraf gekend is. De betalingstermijn is gekend en behoeft dus geen veronderstelling als de vervaldag bv. bepaald is als “maandelijks, op de zelfde dag van de maand als die waarop het krediet ter beschikking werd gesteld of het gefinancierde voorwerp geleverd werd, mogelijk de laatste dag van elke maand”.

⁹ Euribor = het rentetarief dat banken onderling berekenen voor kortlopende leningen en deposito's.

¹⁰ Koninklijk besluit van 14 september 2016 betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van kredietovereenkomsten onderworpen aan boek VII van het Wetboek van economisch recht en de vaststelling van referentie-indexen voor de veranderlijke rentevoeten inzake hypothecaire kredieten en de hiermee gelijkgestelde consumentenkredieten (BS van 21.10.2016)

¹¹ [Koninklijk besluit van 4 augustus 1992](#) betreffende de kosten, de percentages, de duur en de terugbetalingsmodaliteiten van het consumentenkrediet (BS van 08.09.1992).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

De veronderstelling van **de kortst mogelijke eerste betalingstermijn** geldt niet (meer) voor **de geoorloofde debetstand op een rekening**. Zie ook het voorbeeld 27 in bijlage 1 bij het KB van 14 september 2016. Er wordt nu verondersteld dat de laatste vervaldag van de interesten valt op de vervaldag van het kapitaal drie maanden na de volledige kredietopneming. Anders gezegd, wordt er verondersteld dat het krediet volledig opgenomen wordt drie maanden voor de vervaldag van het kapitaal en de interesten, op de zelfde dag van de maand.

De **kredietopening van onbepaalde duur** die geen geoorloofde debetstand op een rekening is, moet bepalen dat het kredietbedrag wordt verondersteld te worden afgelost in 12 gelijke bedragen, en de interesten en kosten worden betaald zoals contractueel bepaald. Ook hier geldt de veronderstelling van de kortst mogelijke eerste betalingstermijn niet (meer). De interesten en kosten worden verondersteld te zijn betaald zoals in de overeenkomst bepaald, en als die termijn ongekend is, worden ze gelijk met het kapitaal afgelost (artikel 4, § 2, 7° van het KB van 14 september 2016).

Als er **meerdere kredietopnemingsmechanismen** zijn moet **het meest gebruikelijke in hoofde van de kredietgever** verondersteld worden (vb. betalingen met de kaart binnen de Europese betaalzone, geldopnames met de kaart, overschrijvingen aan het loket, ...). Dit principe is gesteund op artikel VII.70, § 1, 7°, WER¹², dat de informatie te verstrekken via de SECCI regelt en als volgt luidt : *7° het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, aan de hand van een representatief voorbeeld en met vermelding van alle voor de berekening van dit percentage gebruikte veronderstellingen. Indien de consument de kredietgever in kennis heeft gesteld van één of meer elementen van het krediet waarnaar zijn voorkeur uitgaat, zoals de duur van de kredietovereenkomst en het kredietbedrag, houdt de kredietgever met deze elementen rekening. Indien een kredietovereenkomst verschillende mogelijkheden van kredietopneming met verschillende kosten of debetrentevoeten biedt en de kredietgever gebruikmaakt van een veronderstelling te bepalen door de Koning die dit geval weerspiegelt, geeft hij aan dat andere kredietopnemingsmechanismen voor dat soort kredietovereenkomst hogere jaarlijkse kostenpercentages tot gevolg kunnen hebben.* Het meest gebruikelijke kredietopnemingsmechanisme voor een kredietovereenkomst wordt bepaald op basis van het aantal verrichtingen voor dat soort van kredietovereenkomst in het voorgaande kalenderjaar of het te verwachten aantal verrichtingen in het geval van een nieuw kredietproduct bij de betrokken kredietgever. Maar als de kredietgever niet in staat is om het kredietopnemingsmechanisme te kennen of op grond van redelijke verwachtingen te bepalen, dan wordt het mechanisme toegepast met de hoogste debetrentevoet en kosten. In ieder geval dient het gebruikte kredietopnemingsmechanisme transparant te zijn en te worden toegelicht/verduidelijkt.

Opmerking: Als het **tijdstip van betaling** van een verschuldigd bedrag niet in het contract staat, hetzij bepaald, hetzij bepaalbaar, dan moet de betalingstermijn verondersteld worden op basis van de beschikbare veronderstellingen. Maar er kan slechts “geen tijdstip bepaald of bepaalbaar zijn” als de consument **daadwerkelijk** de keuze heeft om te betalen **wanneer hij wenst**.

Het totale door de consument te betalen bedrag bij kredietopeningen

(artikel VII. 78 § 2, 8° WER)

¹² Dat op zijn beurt quasi letterlijk steunt op artikel 5, (1), tweede lid, g) van richtlijn 2008/48/EG dat de SECCI regelt.

Omdat het totale door de consument te betalen bedrag niet gekend is bij kredietopeningen, zelfs niet minimaal of maximaal, kan een fictief bedrag op basis van veronderstellingen misleidend zijn. In die zin volstaat het om te bepalen dat het bedrag vooraf niet gekend is omdat het afhankelijk is van de kredietopnames en terugbetalingen die vooraf niet gekend zijn.

Het goed of de dienst en de contante prijs daarvan

(artikel VII. 78, § 3, 2° WER)

Elke kredietovereenkomst ter financiering van een goed of dienst waarvan de contante prijs gekend is, gelieerd of niet, vermeldt dat goed of die dienst met de contante prijs.

Opmerking: Krachtens de wet is het verplicht in de kredietovereenkomst de contante prijs van het goed of de dienst te vermelden wanneer de kredietovereenkomst wordt verleend in de vorm van een uitstel van betaling voor een goed of een dienst of van gelieerde kredietovereenkomsten. De wet beoogt twee onderscheiden hypothesen. In het eerste geval is het de verkoper die het uitstel van betaling aanvaardt en het betreft dan een verkoop op afbetaling of een financieringshuur. In het tweede geval een gelieerde kredietovereenkomst zoals bedoeld in artikel I.9.64° WER.

In geval van toepassing van deze bepaling beginnen de interesten pas te lopen en moet de consument pas beginnen te betalen wanneer dat goed of die dienst geleverd werd, tenzij de consument zelf het kredietbedrag ontvangt en de kredietgever de verkoper niet kent (artikel VII. 91 WER). In het raam van zijn raadgevingsplicht (artikel VII. 75 WER) moet de kredietgever minstens aan de consument vragen of hij de verkoper kent. De voorwaarden voor de kredietopneming en terugbetaling kunnen daar dus niet van afwijken.

Minimale bedragen en hun aantal bij kredietopeningen

(artikel VII. 78, § 3, 3° WER)

Opmerking: De opmerking hierna geldt niet voor de geoorloofde debetstanden op een rekening terugbetaalbaar binnen een termijn van (maximaal) drie maanden

Overeenkomstig artikel VII. 78, § 3, 3° WER moeten **de termijnbedragen en hun aantal** duidelijk meegedeeld worden. De bepalingen in de bijzondere voorwaarden die de bedragen slechts bepaalbaar maken (bv. een percentage van het opgenomen bedrag) beantwoorden daar niet aan.

Maar omdat die bij een kredietopening niet vooraf gekend zijn, kunnen er ook geen fictieve bedragen en termijnen meegedeeld worden die de consument kunnen misleiden.

Volgens de FOD Economie wordt er het best beantwoord aan de wettelijke verplichting door duidelijk (gemakkelijk terug te vinden) het **hoogst** mogelijke **minimale** termijnbedrag (desgevallend enkel de debetrente) mee te delen.

Dat is in het geval van een **volledige opname** van het kredietbedrag, onder het meest gebruikte kredietopnemingsmechanisme, zij het dat het **hoger kan liggen** om het opgenomen bedrag af te lossen binnen de nulstellingstermijn of om de kosten van andere kredietopnemingsmechanismen te betalen. Die informatie moet dan ook toegevoegd worden. Voor de contracten waarbij dat minimale bedrag verhoogd kan worden door gebruik te maken van een promotioneel krediet, moet dat eveneens vermeld worden.

Ook **het aantal** hypothetische termijnbedragen zou meegedeeld kunnen worden in functie van een eenmalige integrale opname van het kredietbedrag, maar omdat er meer betaald

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

moet worden om aan de vereisten van de nulstellingstermijn te beantwoorden, kan ook dat tot verwarring leiden en volstaat de vermelding van de nulstellingstermijn. Die wordt dan wel best vermeld naast de minimale betalingen.

Die informatie moet ook vooraf meegedeeld worden in het raam van artikel VII. 74 WER.

Opmerking: Het kredietcontract moet duidelijk bepalen dat de consument, ook als de kredietgever de minimale betalingen via domiciliëringsopdracht afhoudt van de zichtrekening van de consument, **bijkomende stortingen** kan doen op het meegedeelde rekeningnummer van de kredietrekening.

Opmerking: Als een termijnbedrag wordt bepaald in functie van het **“verschuldigde saldo”** moet verduidelijkt worden wat daar onder verstaan wordt, met name, gaat het dan enkel om kapitaal of ook om debetrente en kosten?

De aflossingstabel

(artikel VII. 78 § 3, 4° WER)

In geen geval legt de FOD een bepaalde methodologie op voor de opmaak van de aflossingstabel, ze vraagt enkel dat de tabel moet overeen komen met de in het contract meegedeelde debetrentevoet en berekeningswijze van de debetrente.

Als de rentebedragen in de aflossingstabel niet overeen komen met de in het contract vermelde berekeningswijze en debetrentevoet, dan moet toegelicht worden waarom.

Als bv. eerst de maandbedragen berekend worden op basis van een jaarlijks percentage op 2 decimalen, waarna die maandbedragen afgerond worden op 2 decimalen en de interesten herberekend (en eventueel ook herverdeeld) worden om tot een verschuldigd blijvend saldo van nul te komen, dan moet dat zo toegelicht worden. Omdat de afronding invloed kan hebben om de aangerekende debetrente, moet ook die toegelicht worden (enkel naar boven of naar beneden of beide). Dit voorbeeld bevat een van de meest voorkomende berekeningswijzen maar elke andere werkwijze wordt in principe aanvaard.

De kredietgever moet er niettemin op toezien dat de debetrentevoet waarmee de aangerekende debetrente overeen komt niet verschilt van de meegedeelde debetrentevoet op 2 cijfers na de komma en het wettelijk maximale JKP niet overschrijdt.

Kosten van kredietopnemingsmechanismen

(artikelen VII.78, § 3, 6° en § 4, 2° WER)

De kosten van alle kredietopnemingsmechanismen moeten in het kredietcontract staan, ook als ze omwille van veronderstellingen niet in het JKP zitten. Het kan bv. gaan om kosten van overschrijving, kosten van geldopname met de kaart, wisselkoersen voor betalingen in het buitenland, ...

Opmerking: De kosten voor het aanhouden van een of meer rekeningen voor de boeking van zowel betalingen als kredietopnemingen moeten niet in het contract staan als de opening van de rekening facultatief is (artikel VII.78, § 3, 6° WER) maar de kosten voor dergelijke facultatieve rekening moeten wel in de kredietovereenkomst of een andere met de consument gesloten overeenkomst staan opdat het geen kosten van het krediet zijn (artikel I.9, 41°, f) WER).

Kaartkosten (bv. voor het aanmaken of voor het gebruik van de kaart) moeten onderscheiden worden van de overige kosten van het krediet (artikel I.9, 41° WER) en kunnen **niet op het opgenomen bedrag aangerekend** worden als het bedrag niet met de kaart werd opgenomen maar met een ander kredietopnemingsmiddel (bv. via telefoon, een overschrijving, ...). Artikel VI.42 WER verbiedt immers, voor het gebruik van een betaalmiddel, vergoedingen aan te rekenen die de kosten voor de onderneming als gevolg van het gebruik van dit middel overstijgen. De kaartkosten kunnen in dat geval beter aangerekend worden als een forfaitaire kost (bv. jaarlijks, of per opname **met de kaart**, of beide). Dus, voor alle duidelijkheid: het gaat hier niet om een financieringsverbod maar om een verbod om kaartkosten aan te rekenen daar waar de kredietopneming niet gebeurde aan de hand van een kaart.

De nalatigheidsinterestvoet

(artikel VII. 78 § 3, 7° WER)

De nalatigheidsinterestvoet moet als een cijfer uitgedrukt in een percentage in het contract staan, het volstaat niet te bepalen dat die gelijk is aan de (laatst toegepaste) debetrentevoet verhoogd met een coëfficiënt van 10 % (het wettelijke maximum). Wel kan dat bijkomend bepaald worden als wijzigingsmodaliteit, gelet op artikel VII. 106, § 3 WER dat spreekt van de "laatst toegepaste" debetrentevoet.

Een waarschuwing betreffende de gevolgen van wanbetaling

(artikel VII. 78 § 3, 8° WER)

Een waarschuwing dient op te vallen en dus **duidelijk onderscheiden** te zijn van de andere bepalingen. Een voorbeeld van een waarschuwing voor de gevolgen van een wanbetaling kan zijn:

"Waarschuwing: de niet-uitvoering van de kredietovereenkomst door de consument kan voor hem ernstige gevolgen met zich meebrengen, onder meer de registratie in het negatieve luik van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren, waardoor het verkrijgen van (nieuw) krediet moeilijk zo niet onmogelijk wordt. Daarnaast kunnen wanbetalingen kosten, nalatigheidsintresten en boetes met zich meebrengen bedingen, en zelfs tot de ontbinding van de overeenkomst ten nadeel van de consument leiden.

De gevraagde zekerheden en verzekeringen

(artikel VII. 78 § 3, 10° WER)

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Als de verzekering in het contract wordt aangeduid als een zekerheid van het krediet, is ze een voorwaarde om het krediet te krijgen. Van elke nevendienst die een voorwaarde is om het krediet te krijgen, of tegen een verminderd tarief, moeten de kosten in het JKP zitten (artikel I. 9, 41°, e) WER).

Los van het voorgaande moet de consument altijd kunnen kiezen **bij wie** hij de nevendienst sluit (artikel VII. 87, § 1 WER).

Als de kosten van de verzekering **niet in het JKP** opgenomen worden, vraagt de FOD Economie daarom dat de kredietgever, in de kredietaanvraag of in het kredietcontract, de volgende opties voor de consument voorziet om aan te kruisen:

- een verzekering bij een voorgestelde maatschappij
- een verzekering bij een zelf gezochte maatschappij
- geen verzekering

Eventueel kan de keuze beperkt worden tot:

- een verzekering bij een verzekeraar naar keuze
- geen verzekering

Hetzelfde geldt voor elke andere nevendienst.

Als een nevendienst gefinancierd wordt met het krediet, gaat het om een voorwaarde van de kredietopneming die in het kredietcontract moet staan (artikel 78, § 2, 6° WER) en moet de nevendienst en de contante prijs in het contract staan (artikel 78, § 3, 2° WER). Opdat er beantwoord is aan de bepalingen van artikel VII. 75 WER, moet de consument **uitdrukkelijk** kiezen voor **de financiering** van nevendiensten. Daarom vraag de FOD om in de kredietaanvraag of het kredietcontract de mogelijkheid te voorzien om die **opties (contante betaling of op krediet) aan te kruisen**.

Domiciliëringsopdracht

Opdat de kredietgever de verschuldigde bedragen kan afhouden van een zichtrekening van de consument, volstaat het niet om tussen de algemene voorwaarden van het contract te bepalen dat de kredietnemer de kredietgever daartoe het recht verleent. De kredietgever moet daartoe beschikken over een **domiciliëringsopdracht** van de kredietnemer. Die kan eventueel in hetzelfde document staan, maar moet **afzonderlijk ondertekend**¹³ worden. Artikel VII.28, § 2, 1° WER bepaalt immers dat er een "uitdrukkelijke instemming" dient te zijn.

Als de kredietgever bij een kredietopening de minimale betalingen **via domiciliëringsopdracht** afhoudt van de zichtrekening van de consument, moet hij duidelijk het **rekeningnummer** van de kredietrekening toevoegen waarop de consument **bijkomende stortingen** kan doen.

De rente per dag bij herroeping

(artikel VII. 78, § 3, 11° WER)

¹³ De verplichting tot ondertekening spruit voort uit punt 3, a) vii in de bijlage bij de Europese Verordening nr.260/2012/EU van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro en tot wijziging van Verordening nr. 924/2009/EG, waar als technische vereiste "de datum van **ondertekening** van het mandaat" wordt opgegeven (in EN "signed"). Het is in ieder geval aangewezen dat de bijzondere aandacht van de consument hierop wordt gevestigd (alvorens dat zijn inkomsten worden aangesproken).

Als er **bij herroeping** van het contract **geen rente per dag** wordt aangerekend, dan moet dat ook zo verduidelijkt worden. In het andere geval moet het bedrag in het contract staan. Het gaat om een bedrag en dus geen percentage.

De kredietgever doet er goed aan om bij de **kredietopeningen** te verduidelijken dat dat bedrag berekend is op basis van een **volledige** opname van het kredietbedrag, maar dat het in werkelijkheid berekend wordt op basis van het **werkelijk** opgenomen bedrag. Eventueel kan het geformuleerd worden als volgt: " Het bedrag van de rente per dag bij herroeping werd berekend op het kredietbedrag, maar wordt in werkelijkheid berekend op het werkelijk opgenomen bedrag overeenkomstig de volgende formule : ...".

Het recht op vervroegde terugbetaling

(artikel VII. 78, § 3, 13° WER)

Bij een **kredietopening**, waarbij de consument per definitie de vrijheid heeft om op te nemen en terug te betalen wat hij wenst, kan er **niet** gesproken worden van een vervroegde terugbetaling.

De klachten- en de buitengerechtelijke beroepsprocedures

(artikel VII. 78, § 3, 15° WER)

Het adres van Ombudsfin is vandaag:

Koning Albert II-laan 8 bus 2
1000 Brussel.

Verder werkt de FOD Economie niet meer met e-mailadressen of klachtenformulieren. Beide instanties maken op heden gebruik van specifieke websites om klacht in te dienen. In die zin stelt de FOD voor om de volgende gegevens in het contract op te nemen:

- Voor de Ombudsfin - Ombudsman in financiële geschillen:
 - klachten online:
<http://www.ombudsfin.be/nl/particulieren/klacht-indienen/>
 - klachten per brief:
Koning Albert II-laan 8 bus 2,
1000 Brussel
 - meer informatie
via e-mail: Ombudsman@OmbFin.be,
via telefoon: 02 545 77 70,
via de website: <http://www.ombudsfin.be/nl/particulieren/contact/>
- Voor de FOD Economie:
 - klachten online via het meldpunt:
<https://meldpunt.belgie.be/meldpunt/nl/welkom>
 - klachten per brief:
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Economische Inspectie
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
 - meer informatie
via telefoon: 02/ 277 54 84,

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

via de website:

http://economie.fgov.be/nl/geschillen/klachten/waar_hoe_klacht_indienen/

Overige bedingen en contractvoorwaarden

(artikel VII. 78, § 3, 15° WER)

De verwerking van persoonsgegevens

Als er geen persoonsgegevens verwerkt worden of overgemaakt worden aan derden, moet dat ook zo in het contract staan. In het andere geval moet er in het contract staan hoe de persoonsgegevens verwerkt worden, en moeten onderstaande regels gerespecteerd worden.

De **doeleinden** van de verwerking moeten duidelijk afgebakend worden en moeten proportioneel en in overeenstemming zijn met de toepasselijke wetgeving (de artikelen VII 117 en 120 WER en de Privacywet¹⁴).

Minstens moet er in het contract staan dat de persoonsgegevens **uit de Centrale** voor Kredieten aan Particulieren (CKP) nooit gebruikt kunnen worden voor commerciële prospectie-doelinden (artikel VII 153, § 2 WER).

Als er persoonsgegevens **aan derden** overgemaakt worden, of men toegang wil geven aan derden, moet bepaald worden welke gegevens, welke derden en voor welke doeleinden. Artikel VII. 119 WER bepaalt in een limitatieve opsomming de derden aan wie de persoonsgegevens meegedeeld kunnen worden. Daar kan niet van afgeweken worden, ook niet op verzoek van de consumenten en/of ondertekenaars.

Voor **elke verwerking** van persoonsgegevens, intern of extern, zijn de personen die persoonsgegevens hebben ontvangen in het raam van de kredietovereenkomst ertoe gehouden maatregelen te nemen om het vertrouwelijke karakter van deze gegevens te verzekeren en om ervoor te zorgen dat ze uitsluitend worden aangewend voor de doeleinden door of krachtens dit boek voorzien of voor het vervullen van hun wettelijke verplichtingen (artikel VII. 120, § 2, 2e lid WER). Het gebruik van persoonsgegevens om bv. consumenten aan te sporen tot centralisatie van lopende kredieten, of het voeren van promotie voor het opnemen van krediet die de consument aanzet tot overmatige schuldenlast, zijn duidelijk niet-legale doeleinden.

Overeenkomstig de artikelen VII.116, e.v. WER kan er niet bepaald worden dat de consumenten de kredietgever machtigen om in hun naam en voor hun rekening bij de bevoegde administratie een aanvraag tot **adresopzoeking** in te dienen en een uittreksel uit de bevolkingsregisters of registers van de buitenlanders te krijgen. De kredietgever moet daartoe beschikken over een toelating van het Sectoraal Comité van het Rijksregister van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen). Als hij daarover beschikt, moet hij dat zo verduidelijken.

De opeisbaarheid of het verval van de termijnbepaling

Er kan niet bepaald worden dat het kredietcontract **van rechtswege ontbonden** wordt als de kredietnemer het toegestane krediet gebruikt **in strijd met het gebruik** bepaald in het contract. Artikel VII. 105, 1e lid, 2° WER slaat enkel op het gebruik van een lichamenlijk roerend goed waarvan de kredietgever zich de eigendom heeft voorbehouden.

¹⁴ [Wet van 8 december 1992](#) voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (WVP).

Er kan wel bepaald worden dat de kredietgever in dat geval de ontbinding voor de rechtbank kan vragen (artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek). Hetzelfde geldt overigens voor het verval van de termijnbepaling (artikel 1188 BW).

Ook kan er bepaald worden dat de kredietgever de **kredietopnemingen** kan **opschorten** als het krediet gebruikt wordt tegen de doeleinden van het krediet, op voorwaarde dat de doeleinden voldoende duidelijk bepaald zijn, zodat er over de objectieve gronden van de opschorting geen twijfel bestaat (artikel VII. 98, § 2 WER).

Ongeoorloofde debetstand en overschrijding

Een contract moet rekening houden met het **onderscheid** tussen de “overschrijding” bedoeld in artikel I. 9, 52° WER en de “overschrijding” van het kredietbedrag bedoeld in artikel VII. 100 WER. De eerste is een (stilzwijgend) geoorloofde debetstand op een rekening terwijl de tweede een niet-geoorloofde debetstand is die het kredietbedrag te boven gaat. Er kan dus niet gesproken worden van een “overschrijding” als het gaat om een niet-geoorloofde debetstand.

Bij een “overschrijding” is artikel VII. 101 WER van toepassing. Bij een niet-geoorloofde debetstand die het kredietbedrag te boven gaat is artikel VII. 100 WER van toepassing. Dat heeft o.m. gevolgen voor de aanrekening van nalatigheidsinteressen. Die gevolgen moeten duidelijk in het contract staan.